

verslag

Omschrijving	Voortgangsgesprek
Vergaderdatum en -tijd	7 december 2020
Vergaderplaats	Martini Ziekenhuis, Groningen
Dossiernummer	V.../2021-...

Dit verslag is geen transcriptie van het gesprek maar een samenvatting op hoofdlijnen.

Inleiding

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (verder: inspectie) heeft het jaargesprek, dat deel uitmaakt van het risicogestuurde toezicht van de inspectie, in deze COVID-19 pandemie opgeschort. Een voortgangsgesprek vindt plaats op verzoek van de inspectie om in deze periode met elkaar in gesprek te blijven over de kwaliteit en veiligheid van de patiëntenzorg. Ook wil de inspectie met deze gesprekken aandacht vragen voor het welzijn van de zorgverleners. In de COVID-19 pandemie heeft de inspectie regulier telefonisch contact met de bestuurders van het Martini Ziekenhuis.

Bij het voortgangsgesprek waren de voorzitter raad van bestuur, lid raad van bestuur, de voorzitter van de medische staf, de voorzitter verpleegkundige staf en de zorgprocesmanager. Daarnaast sprak de inspectie met twee unithoofden, een IC-verpleegkundige en een regieverpleegkundige in opleiding van de COVID-afdeling.

Ontwikkelingen Martini Ziekenhuis

Algemeen

De voorzitter raad van bestuur geeft aan dat het in verschillende opzichten een bijzonder jaar is geweest. Voor het jaar 2020 had het ziekenhuis een behoorlijke groei voorzien, door de COVID-19 pandemie is deze groei stil gevallen. Er kan nog niet geheel overzien worden welke consequenties dat heeft voor het ziekenhuis.

Ten aanzien van de COVID-19 pandemie wordt onder meer het volgende benoemd:

- In de eerste golf was er nog veel onwetendheid over het virus en is het grootste gedeelte van de planbare zorg afgeschaald. De tweede golf is qua besmettingen voor een groot gedeelte gestart in de stad Groningen;
- Tijdens de tweede golf worden ook mensen vanuit de eigen regio opgenomen. De laatste tijd heeft het ziekenhuis echter voornamelijk te maken met overnames vanuit andere regio's in Nederland, dit betreft ongeveer de helft van alle opgenomen patiënten;
- Door de COVID-19 pandemie zijn aan de ene kant de plannen ten aanzien van productie en onderwijs anders gelopen, aan de andere kant is er wel veel aandacht geweest voor de veiligheid en hygiëne van zowel patiënten als medewerkers.

Opleidingen

Op de vraag van de inspectie hoe het in het algemeen gaat met de opleidingen binnen het ziekenhuis wordt aangegeven dat er in de eerste golf geen coassistenten zijn geweest, met name vanwege de maatregelen. In de tweede golf werken de coassistenten wel door, dit is ook mogelijk doordat de poliklinieken beter zijn ingericht en doorgang vinden (duidelijk wanneer en waar patiënten ontvangen kunnen worden, afgewisseld door beeldbellen). De AIOS hebben zowel tijdens de eerste als de tweede golf doorgewerkt. Wel moet opgemerkt worden dat in een groot aantal gevallen de inhoud (tijdelijk) veranderd is, waardoor zij mogelijk wel iets vertraging opgelopen hebben.

Zorgverzekeraars

Het ziekenhuis is in overleg met de zorgverzekeraars over vergoedingen. De voorziene groei voor 2020 wordt niet automatisch meegenomen in de financiering. Ook vergen de continuïteitsbijdragen extra gesprekken. Het ziekenhuis geeft aan op zijn best uit te gaan komen op een 0-resultaat. Daarnaast is de contractering voor 2021 ook onderwerp van gesprek, met name met betrekking tot de uitgestelde zorg. De verwachting is dat er eind van dit jaar duidelijkheid komt over de contractering. Er blijft nog wel onzekerheid, met name voor wat betreft de financiering van de inhaalslag van de zorg.

Financiën

Het ziekenhuis is bezig met een ombuigingsplan: 'Slim fit'. In vier jaar tijd moet 22 miljoen euro worden omgebogen om voldoende middelen beschikbaar te houden om te investeren in kwaliteit en innovatie. Dit mag niet ten koste gaan van goede zorg voor de patiënten. Voorbeelden die benoemd worden waar eventueel bezuinigd kan worden zijn: inkoop, de facilitaire organisatie en het slimmer organiseren van processen. Afstemming heeft plaatsgevonden met onder meer de OR, CR, Verpleegkundige Staf en RvT. Door financiële onzekerheden zijn plannen soms lastig te maken. Wel is besloten om voor de eerste twee maanden van 2021 de personele bezetting gelijk te houden, ondanks de financiële uitdaging die dat met zich meebrengt.

Zorgen over uitgestelde zorg

De voorzitter van de medische staf geeft aan zich grote zorgen te maken over de niet-acute electieve zorg. Hij vraagt hiervoor aandacht van de inspectie. Bijna dagelijks wordt hij in zijn praktijk geconfronteerd met patiënten die groot ongemak ervaren vanwege uitgestelde zorg. Waar patiënten eerder binnen een paar maanden werden geholpen is nu niet aan te geven wanneer patiënten in

aanmerking komen voor een ingreep. Nieuwe patiënten hebben regelmatig al een wachttijd van negen maanden, mede ook omdat de wachtlijst van de eerste golf nog niet is weggewerkt. Dit geeft persoonlijke en economische schade, aldus de specialist. Patiënten die op de wachtlijst staan worden wel geprioriteerd, met behulp van de medisch specialist. De inspectie heeft hierover nadere vragen gesteld. Beantwoording hiervan door het ziekenhuis volgt schriftelijk.

Verpleegkundige Staf

De Verpleegkundige Staf heeft zitting genomen in de bestuursraad van het ziekenhuis. Twee keer per maand is overleg met de raad van bestuur. Op de vraag van de inspectie hoe dat in zijn werk gaat, wordt aangegeven dat de Verpleegkundige Staf al beleidsvoorbereidende activiteiten in haar pakket had. Verder is het een leerproces voor zowel de verpleegkundigen als het management. Op dit moment wordt een aantal onderwerpen geagendeerd, onder andere de doorontwikkeling van verpleegkundigen en perspectief van de verpleegkundige betrekken bij beleidsvorming. Vanuit de Verpleegkundige Staf hebben twee leden zitting in de bestuursraad. Via ambassadeurs op de afdelingen wordt de achterban geïnformeerd en krijgt de Verpleegkundige Staf informatie van de afdelingen doorgespeeld. Dit is een ontwikkelproces. Maandelijks wordt een inloop lunch georganiseerd om met elkaar in gesprek te gaan, door de COVID-19 pandemie loopt het ontwikkelproces van bijvoorbeeld het verpleegkundig leiderschap wel vertraging op.

Update Covid en gevolgen voor de reguliere zorg

Tijdens de eerste golf was de reguliere zorg fors afgeschaald. Tijdens de tweede golf ziet het ziekenhuis wel meer verwijzingen dan tijdens de eerste golf. De polikliniek afspraken vinden doorgang, met behulp van beeldbellen waar dit mogelijk is.

Het ziekenhuis geeft aan de hand van een presentatie een update over de COVID zorg. Hierbij wordt aandacht besteed aan de impact van de landelijke cijfers op regionaal niveau. Aangegeven wordt dat de rekenmodellen van het LCPS aangepast zijn (variabele gemiddelde opname is hierin nu meegenomen) waardoor de data nauwkeuriger is. Er stond een afschaling van de COVID zorg in de planning, maar gezien de toename van het aantal ziekenhuisopnamen vindt dat waarschijnlijk geen doorgang. Binnen het ROAZ wordt constructief overleg gevoerd. Daar wordt ook bepaald welk ziekenhuis welke capaciteit moet leveren. Het ziekenhuis heeft tijdelijk minder COVID IC-bedden ter beschikking gehad door een toename van brandwonden patiënten. Het Noorden heeft een groot aantal patiënten overgenomen vanuit andere regio's in Nederland. Opgemerkt wordt dat de COVID-19 pandemie de regionale samenwerking versterkt, en dat via het fair share principe wordt gewerkt. Landelijk leek het beeld te ontstaan dat het Noorden op onvoldoende wijze bijdroeg aan de zorg voor de COVID-patiënt. Aangegeven wordt dat het Noorden wel last heeft (gehad) van deze beeldvorming.

Een deel van de verkoeper is ingericht voor COVID IC-patiënten. De zorg voor de COVID IC-patiënten is gescheiden van de non-COVID IC-patiënten. Zo zijn er twee COVID units gerealiseerd. IC-verpleegkundigen werken afwisselend op beide IC's. Een verbouwing van de IC staat in de planning, er worden acht eenpersoons kamers gerealiseerd, in de verwachting deze in april 2021 op te leveren. Door verschuiving van afdelingen met instandhouding van huidige teams van verpleegkundigen gaat men ervan uit dat tijdens de verbouwing geen bedden afgeschaald worden.

In het ziekenhuis is een ketenoverleg snijdend ingericht waarbij onder meer specialisten met elkaar overleggen wie wanneer operaties kan uitvoeren, waarbij rekening wordt gehouden met urgente patiënten op de wachtlijst. Het ziekenhuis heeft er voor gekozen om ook op de zaterdag te opereren. Ten aanzien van de electieve zorg is op dit moment 50% afgeschaald.

Regionale ontwikkelingen in Groningen en Drenthe

Het ziekenhuis is drukdoende de nieuwe koers voor de aankomende periode uit te zetten. Gesprekken hierover worden gevoerd. De nieuwe koers wordt gedeeld met ziekenhuizen in de regio, waarbij ook gekeken wordt naar de ketenzorg. Gesteld kan worden dat overleg en samenwerking binnen de regio sterk geïntensiveerd is door de COVID-19 pandemie. Daarnaast wordt gekeken naar overleg binnen de regio over planbare zorg.

Indicatoren

Volumenormen

Ten aanzien van de operaties omtrent blaascarcinoom en prostaatacarcinoom is het ziekenhuis in overleg met omliggende ziekenhuizen in de regio om deze zorg te lateralisieren. Opgemerkt wordt dat de ingrepen al enkele jaren rondom de norm zitten, vandaar dat deze keuze wordt gemaakt.

Indicatoren

De inspectie heeft vragen gesteld over de indicator time out procedure vasculair radiologische interventies. Aan de hand van slides wordt aangetoond dat de interventie die gepleegd is (standaardisatie) effect heeft gehad. Er kan nu aangegeven worden of de procedure op de OK of op de afdeling radiologie plaatsvindt en de getallen van een geslaagde TOP-procedure zijn stijgende. Het belang van een TOP-procedure is besproken en men is zich bewust van het belang hiervan. De inspectie heeft geen aanvullende vragen.

Ten aanzien van het percentage heroperaties bij de heupfracturen heeft de inspectie niet zozeer aanvullende vragen. Maar is het goed te zien dat nu, mede door het beperken van het aantal operateurs en het samenwerken binnen Santeon verband, er grip is gekomen op de uitkomsten van deze indicator.

Gesprek met verpleegkundigen en unithoofden

De inspectie sprak met een IC-verpleegkundige, een verpleegkundige werkzaam op de COVID afdeling en twee unithoofden.

Er wordt door de aanwezigen aangegeven dat er een duidelijk verschil zit tussen de eerste en de tweede golf qua aanpak en werkzaamheden. De IC werd tijdens de eerste golf op het slechtste scenario voorbereid en er ontstonden tekorten aan materialen. Ook de dienstroosters waren een grote uitdaging omdat men niet kon voorzien hoeveel COVID patiënten opgenomen zouden worden.

Er werd gestart met vier isolatiekamers, daarna werd een cohort afdeling ingericht en aansluitend werd de verkoeper beschikbaar gemaakt als IC.

Het ziekenhuis koos voor een buddy systeem, waarbij hulp werd geboden vanuit andere afdelingen. Met het inrichten van de verkoeper als IC kwamen ook nieuwe uitdagingen. De IC-verpleegkundigen moesten gaan werken met

beademingsapparatuur van de anesthesie, waarvan ze de werkwijze niet kende en kregen ze nieuwe collega's. De start voor het opleiden van ondersteunend personeel op de IC werd snel gemaakt. Thema's als 'wat voor patiëntencategorieën kom je tegen' en 'hoe ziet het ziektebeeld eruit' waren onderwerp van gesprek. Daarnaast werden teams geformeerd voor het draaien van IC-patiënten, die in buikligging werden verpleegd. Geconcludeerd wordt dat er geen gevaarlijke situaties voor de kwaliteit en veiligheid van zorg zijn ontstaan. Er werd veel druk ervaren en de zorg was belastend voor de zorgprofessionals. Niet in de laatste plaats omdat er een verplichte opschaling naar 95% was voor IC-verpleegkundigen. Dit tezamen met een noodrooster voor de verpleegkundigen. Aangegeven wordt dat dit een enorme claim op het personeel heeft gelegd. Het ziekenhuis heeft wel gezorgd voor ondersteuning van personeel: er kon geslapen worden in een hotel, oppas voor de kinderen kon worden geregeld et cetera. Ook was er psychische ondersteuning geregeld voor de verpleegkundigen. Daarbij waren de lijnen kort ten aanzien van communicatie en beslissingen die werden genomen.

Men zag de tweede golf meer aankomen. In de tussenliggende maanden is hard gewerkt aan het voorbereiden op een mogelijke tweede golf. Tijdens de tweede golf wordt weer gewerkt met een buddy systeem. Nu zijn de buddy's alleen meer voorbereid en getraind. Dit geldt zowel voor de IC als de verpleegafdeling. Noodroosters worden niet meer gemaakt, het draaien van extra diensten gebeurt op basis van vrijwilligheid. Tot nu toe lukt het om alle diensten in te vullen. Onder andere verpleegkundigen vanuit Martiniflex, de verkoever en personeel van het ODC bieden ondersteuning. Medewerkers van de Martini Academie hebben zorggedragen voor de scholing van de buddy's afgelopen zomer. De bereidheid om elkaar te helpen is groot alhoewel het personeel wel opzag tegen een tweede golf. Wat de IC-verpleegkundigen ook hielp is de afwisseling van zorg voor de COVID en non-COVID patiënten. Bij roostering wordt rekening gehouden met de medische achtergrond van de verpleegkundige of mentale uitputting. Opgemerkt wordt dat nu wel meer ernstig zieke non-COVID patiënten op de IC liggen.

Tijdens de eerste golf werd alle scholing opgeschort, nu is daar meer ruimte voor. Wat kan gaat door, tegenwoordig ook vaak online. Niet alle trainingen vinden doorgang en hierdoor ontstaat ruimte om de dienstroosters te vullen.

Het ziekteverzuim op de IC lijkt af te nemen. Hierbij zullen ook de sneltesten, die vanaf vandaag beschikbaar zijn, helpend zijn doordat er geen uitval is door het testen van personeel. Het ziekteverzuim op de verpleegafdeling is nog wel hoog, dit kent ook andere oorzaken dan COVID. Afsluitend meldt men zijn zorgen over de duur van deze tweede golf. Perspectief hierin is belangrijk.

Afspraken

- Het ziekenhuis stuurt de inspectie een schrijven omtrent de problematiek van uitgestelde zorg c.q. wachtlijsten. Hierbij wordt de situatie van voor de COVID-19 pandemie meegenomen, alsmede acties die het ziekenhuis zelf heeft uitgezet, hoe lang de situatie al bestaat inclusief voorgestelde oplossingsrichtingen.

De inspectie dankt de aanwezigen voor de gesprekken.